

Inna Kwakowska

Pracownia Naukowa Użańskiego Parku Narodowego
ul. Nezależnosti 7, 89000 Velykyj Bereznyj, Ukraina
naukaunpp@rambler.ru

Received: 10.01.2009

Reviewed: 12.06.2009

TYPHA SHUTTLEWORTHII KOCH ET SONDER – NOWY GATUNEK DLA FLORY MIĘDZYNARODOWEGO REZERWATU BIOSFERY „KARPATY WSCHODNIE”

Typha shuttleworthii Koch et Sonder – a new species for the
flora of International Biosphere Reserve “Eastern Carpathians”

Abstract: An occurrence of rare species *Typha shuttleworthii* Koch et Sonder – a new for the flora of International Biosphere Reserve „Eastern Carpathians”, is reported from the Ukrainian part of the Reserve – Uzhansky National Park.

Key words: International Biosphere Reserve „Eastern Carpathians”, new rare species, *Typha shuttleworthii*.

W czasie badań florystycznych na terenie Użańskiego Parku Narodowego, w maju 2006 r., na południowo-zachodnim zboczu góry Stinka, w okolicy wsi Domashyn, w wyraźnym zapadlisku na terasie zalewowej potoku Sołotvynskyj, odnaleziono stanowisko *Typha shuttleworthii* Koch et Sonder (*Typhaceae*).

Typha shuttleworthii osiąga północno-wschodnią granicę rozmieszczenia w Europie. Wpisana jest do regionalnych list gatunków rzadkich i zagrożonych Zakarpacia (Kricsfalusy i in. 1999) i ujęta w listach gatunków Konwencji Berneńskiej. Ze względu na rzadkość występowania wpisana została do Czerwonej Księgi Słowacji oraz Czech (Čeřovský i in. 1999). Na Ukrainie, w Karpatach Wschodnich, najbliższe stanowiska podawane są z Karpat Wulkanicznych i niziny Zakarpackiej (Kricsfalusy i in. 1999; Malinowski i in. 2002). W polskiej i słowackiej części Międzynarodowego Rezerwatu Biosfery “Karpaty Wschodnie” gatunek ten dotychczas nie był stwierdzony.

Typha shuttleworthii rośnie w okolicy wsi Domaszyn, w miejscu zwanym przez miejscową ludność „Riki” (N48°59’761” E022°33’164”). Roślinność na sta-

nowisku należy do klasy *Phragmitetea* R.Tx.et Prsq. 1942, związku *Sparganio-Glycerion fluitantis* Br.-Bl. et Siss. in Boer 1942.

Zdjęcie fitosocjologiczne: wys. 620 m n.p.m., ekspozycja SW; c – 70%; pow. 300 m².

c: *Typha shuttleworthii* 4, *Leersia oryzoides* 2, *Alisma plantago-aquatica* +, *Juncus effusus* +, *Urtica dioica* +, *Lythrum salicaria* r, *Impatiens noli-tangere* +, *Alnus glutinosa* +, *Galium palustre* r, *Scirpus sylvaticus* 1, *Solanum dulcamara* +, *Lysimachia vulgaris* r, *Scutellaria galericulata* +, *Dryopteris dilatata* r, *Lycopus europaeus* +, *Carex remota* 1, *Carex paniculata* 1, *Salix cinerea* +, *Salix triandra* +. Liczebność osobników w populacji przekracza 1000.

Na obszarze Użańskiego Parku Narodowego *Typha shuttleworthii* jest gatunkiem bardzo rzadkim i dlatego jego zachowanie ma duże znaczenie dla utrzymania różnorodności biocenotycznej. Odkryte stanowisko w Użańskim Parku Narodowym powinno być wzięte pod ścisłą ochronę jako minirezerwat botaniczny. Jedynym pożądanym zabiegiem ochronnym jest usuwanie pojawiających się krzewów. Należy też zadbać o stabilizację warunków wodnych i nie dopuszczać do nadmiernego przesuszania gleby.

Zebrane okazy roślin są złożone w zielnikach Użańskiego Parku Narodowego i Państwowego Muzeum Przyrodniczego Narodowej Akademii Nauk Ukrainy we Lwowie (LWS).

Literatura

- Čeřovský J., Feráková V., Holub J., Maglocký S., Procházka F. 1999. Červená kniha ohrožených a vzácných druhov rastlín a živočichov SR a ČR. Vol. 5. Vyššie rastliny. Bratislava, Príroda, 456 ss.
- Kricsfalusy V. V., Budnikov G. B., Mihály A. V. 1999. Red list of Transcarpathia. Threatened plant species and plant communities. Uzhgorod State Univ., Uzhgorod.
- Malinovski K., Tsaryk Y., Nesteruk Y. 2002. Rare, endemic, relict and marginally ranged plant species of the Ukrainian Carpathians. Lviv, Liga-Press, 76 pp.